Béres Attila

# *Négy sarkát angyalok tartják*

Nem nézek a nőre, amikor belecsapja az ételhordómba a merőkanálnyi főzeléket. Vállalta volna, hogy ezer forintért felhordja a kosztot a papának, de nem mosogat, az nincs benne. Így nem jött össze az üzlet. Hogyne utálna, elesett általam havi ezer forint jövedelemtől. Válogat a hús között, és egy vékony, mócsingos szeletet a tök tetejére dob.

Cédulák vannak a zsebeimben. Most is kirántok egyet a zsebkendőmmel. Nem hajolok le érte. Pontosan tudom, ez áll rajta: *Közért, apám, OTP, posta, Tanács*. Majd valaki megtalálja. Olvasni kezdi, azt hiszi, a saját cédulája. Forgolódik itt a gyermekélelmezési konyha tökszagú előcsarnokában, és nem emlékszik, miért akart ma pont a Tanácsba menni. De aztán eszébe jut, és ezzel rögtön el lesz rontva a napja.

A *közért*ben megvettem a tejet, kenyeret, felvágottat, levesport és egy üveg kőbányait. Csörömpölök az ételhordóval, megyek *apám*hoz.

Aznap, amikor megvettem a kapukulcsot, kitörték a bejárati ajtó üvegét. Azóta mindenki szabadon jár-kel, a kaputelefont se szidják, általában, az egész házban több a levegő. Sietek a fal mellett a lifthez, de a gondnok visszapillantó tükröt szerelt a kalickájára, amit a biciklitárolóból alakított ki magának önkényesen.

– Voltak kint a Tanácstól – szól utánam. Vissza kell mennem, a gondnokot csak az láthatja, aki éppen szemben áll a kalickával.

– Voltak kint a Tanácstól – mondja –, ne is haragudjon, meg kellett mondanom, hogy nem lakik itt. Az állásommal játszom, ne is haragudjon.

Bólintok, nem haragszom.

-

Annyi a lakásüzér, megmondták, ha nem lakik itt, ne is próbálkozzon a lakáskérvénnyel. Én mondtam, hogy ide jár rendesen, de az kevés nekik, ha egyszer nem lakik itt, kár is kísérletezni, nem kapja meg a lakást, hiába van bejelentve, ne is haragudjon.

Indulnék, de megállít.

– És felmérték a papát. Szociálisan.

Értem. Felmérték a papát szociálisan.

– Nem kaphat segélyt a papa, mert van, aki gondoskodik róla.

Mondtam, maga mindig jön, nagyon szépen gondoskodik róla. Fel is írták.

– Köszönöm – bólintok.

– Jövő héten csótányirtás! – figyelmeztet. – Négyszáz forint, de príma szakember csinálja! Garanciával! És kötelező! Nekem egy fillér hasznom nincs rajta.

– Most fizessek? – kérdezem, de legyint, ráér, nem vagyunk idegenek. Elindulok a lifthez.

Zeng a hangja utánam:

– Csorog a tej a szatyrából! Ne is haragudjon, de ha még egyszer telecsorgatja a liftet, fel is mossa!

Apám a zárban hagyta a kulcsot. Csöngetek hármat. Már fél óra késésben vagyok. Cédulák, cédulák ... Meghallom a csoszogását, mintha szaladna. Nem örömében, ilyen a betegsége. Aztán sokáig matat a kulccsal.

– Mért hagyod benne a kulcsot? – kérdezem. – Egyszer rosszul leszel, és nem fogok tudni bejönni.

– Tejet hoztál? – kérdezi.

Gyorsan lerakodok. Kinyitom az ablakot, lehúzom a vécét, kihordom az erkélyre az ágyneműt.

A konyhában megszáradt morzsa recseg a talpam alatt. Kinyitom a hűtőt, benne a tegnapi ebéd érintetlenül.

– Mit ettél – kérdezem.

– Ami volt – mondja hetykén. – Én feltalálom magam.

– Mért nem etted meg az ebédet?

Hozom a söprűt, lapátot, összesöpröm a morzsát.

– Nem tudtam, mi az. Büdös volt.

Kiviszem a szemétledobóba a szemetet. Visszajövök az üres vödörrel.

– Hogy lett volna büdös? Friss pörkölt. Nokedlival. Azt szereted. Mért nem melegítetted föl?

Forró vizet engedek a szemetesvödörbe, kefével sikálom az oldalát, aztán a mocskos vizet a vécébe öntöm.

– Nem tudtam, mi az. Büdös volt. Te is mondtad, hogy büdös.

Előveszem a pörköltet a hűtőből és fölteszem a gázra.

– A mosogató volt a büdös – mondom. – Mert belehajigáltad az ételmaradékot.

A mosogató el van dugulva. Ázott kenyérhéjat, tésztát, húsmaradványokat szedek ki belőle, aztán hozom a pumpát.

A konyhában utolér.

– Ne egrecíroztass engem, az istenlovába! Oda teszem, ahova akarom!

Felnyitom a sört, és kitöltök neki egy pohárral. Két kézzel fogja, így is majdnem kilötyköli, de nem segíthetek.

– Nem borotválkoztál – mondom, és elkezdek mosogatni.

Kaparom a beszáradt, leégett ételmaradékot a lábas aljáról.

– Próbáltam – hazudik, és böfög a sör után.

A meleg pörköltet átrakom tányérra és elé teszem.

– Na, büdös? - kérdezem.

Nekilát kanállal, csámcsog, a protézis minden harapásnál kattog.

– Próbáltam – mondja teli szájjal –, csak nagyon szédülök.

– A villanyborotvával ülve is lehet – mondom, és a szárítóba borogatom az elmosott edényeket.

– Az orvosok mind hülyék – mondja. Kézzel tépi a húst. – Kamillát hoztál?

– Kamillát nem hoztam, majd fölírom, holnapig ráér.

– Nem bírok rágni! Megy össze a fejem. Ezért sebes a szám, új fogsor kéne. De minek az már nekem? ... Adjál még sört.

Behozom az ágyneműt az erkélyről, becsukom az ablakot.

– Itt járt a Herskovics – mondja, és söprögeti le a nokedlit a kardigánjáról meg a nadrágjáról a földre.

– A Tanácstól? – kérdezem.

– Dehogy! Beszélsz marhaságokat! Cipőszalonja volt a ... na, mondd már hol ...

– Nem tudom – mondom. Vizet engedek a lavórba és beledobálom a szennyes zoknikat.

– A Tanácstól nem volt senki? – kérdezem.

– A Fiumei úton volt lerakata a Herskovicsnak. De én már harminchatban elküldtem a francba! Én mindig leleményes voltam! Mit szaladgálsz? Adjál sört!

– A gyógyszereidet vedd be! – Visszamegyek a fürdőszobába zoknit mosni.

– Az orvosok mind hülyék – kiabálja utánam a konyhából. – Az egyik orvosság olyan, mint a másik. Egy se használ. Csak szédülök tőlük. Én negyvennégyben is föltaláltam magam. Jöttem ki a száz kvadrát bőrrel a hónom alatt. A Józsefvárosi pályaudvaron. Két akrobatikus finánc között! Ha elkaptak volna, sipirc Szibéria!

Gyanútlanul csoszog utánam, a fürdőszoba ajtajánál elkapom, mint egy akrobatikus finánc.

– Gyerünk borotválkozni, öregúr!

– Fáj a fejem – ravaszkodik –, meg gyenge a lábam.

– Majd leülünk – mondom.

– Nem is vagyok szőrös.

Kendőt kötök a nyakába, pamacsolás közben az órámra nézek. A Tanácsba ma már nem jutok el.

– Meghalt a Herskovics – fújja a habot kárörvendően. – Lerakata volt a Fiumei úton.

– Honnan tudod, hogy meghalt?

– Láttam, itt volt érte az autó. Ugyanazok vitték el, akik Anyát.

– Kimentél az erkélyre?

– Minek mentem volna? – kérdezi.

– Akkor honnan tudod?

– Láttam.

Meggyújtom a gázt, meghámozom és feldarabolom a krinolint.

– Fázom! – kiabál a fürdőszobából.

Az ingét a szennyesbe dobom, tisztát viszek neki. Porszívózni is kellene.

– Mért morzsázol a szobában? – kérdezem. A feje kibújik az ingből.

– Segíts már – mondja. – Tévézni csak kell... – nevet. Áll feltartott karral, mint egy kisgyerek.

Eligazítom az ingét, és a tükör elé állítom.

– Nézd meg magad! Nézd meg, milyen szép vagy így rendbehozva.

– Minek? Anya már nem törődik velem. Folyton a Mariskánál van. Hímezik a falvédőt.

– A Mariska már meghalt. Még a Bókay utcában. Nem emlékszel?

– Meghalt? – csodálkozik. – Akkor hova ment anyád?

– Anya is meghalt – és nézem a szemét kitartóan, hátha elárulja magát. Végül elfordul.

– Az az istenlova falvédő – legyint dühösen.

– Milyen falvédő – kérdezem.

– Már nem fért el itt a lakásban, akkora. Ráhímezik az egész házat. Mind a tizenhat emeletet. A földszinttől a tizenhatodikig. Ahonnan az özvegyasszony leugrott és szétloccsant.

– Kicsoda?

– Együtt hímeznek. Az egész ház rajta lesz. Négy sarkát angyalok tartják. Mint a világot.

– Ki hímezi? - kérdezem.

– Hát anyád. Meg a Mariska. Ez nem az a Mariska, ez a Sprohóné, a falszomszéd. Ez református, de rendes asszony.

Így túljárt az eszemen. Talált egy másik Mariskát, egy reformátust. Ki kell mennem, hogy valamit csináljak. Az ételhordóból kiöntöm a tökfőzeléket a vécébe. Kimosom a zsíros alumíniumedényt. A szelet húst berakom a hűtőszekrénybe.

A tévé előtt ül.

– Iszol kávét? – kérdezem.

– Csak ha te is – mondja. – Csak ne szédülnék! Egy jó kés sincs a háznál.

Ülünk a szobában. Kanalazza a híg neszkávét, a lé lecsordul az állán. Rágyújtok végre. Komolyan figyel, mielőtt megszólal:

– A Herskovicsot álmodtam, azt hiszem... nem is lakott itt... Mikor gyógyulok már meg?

Iszom egy korty kávét, hogy ne kelljen a szemébe néznem, hogy elmúljon rólam az a tiszta pillanat, amelyben az ember beismeri végső vereségét.

Veszek egy cédulát. Nyomtatott nagybetűkkel írni kezdem: fogmosás fogkefével, mosakodás, felöltözni, szellőztetni, borotválkozni...

– A Herskovics negyvennégyben meghalt. Még a lerakata is elégett. Becsapott a láncos bomba! – hallom.

Remeg a kezében a pohár, a kanál. A flaneling beissza a lehulló cseppeket.

– De én megúsztam az ostromot! Légós voltam! Jöttek a bombázók, a Liberátorok kötelékben órákig, szígelelál, szígelelál, mindenki a pincében volt, ott haltak meg, de én légós voltam, én megúsztam. Firnájszos pali volt az őrnagyunk, ígértem neki egy pár gojzercipőt, ha megérjük. Tőle tanultam, hogy aki lent van, az meghal. Én megúsztam, mert mi légósok a tetőn álltunk az egész bombázás alatt.

Zsibbad a karom. Elnyomom a cigarettát, indulnom kell. Már kifelé menet mondom:

– A kulcsot vedd ki a zárból, az ételmaradékot ne dobd a mosogatóba, zárd el a gázt, a vécét húzd le magad után. Itt van a cédulád, mindent felírtam. Ezt végezd el a cédula szerint, amíg megjövök. Érted?

– Persze – gyűrögeti a papírt –, nem vagyok hülye.

– Sétálgass egy kicsit! Menj ki az erkélyre is!

– Egyszer felvittünk egy kutyát, és megőrült!

Visszafordulok az ajtóból.

– Micsoda?

– A bombázáskor. – Csoszogva fut utánam. – Felvittünk egy kutyát a tetőre. Megbolondult.

– Honnan tudod?

– Mire lefújták a légiriadót, félig lerágta a farkát. A saját farkát rágta. Körbe-körbe spriccelt a vér! Haha! le kellett lőni... – nevet.

Zúgva-nyöszörögve ereszkedik le a lift. A zsebembe nyúlok, előveszek egy régi cédulát, és a hátuljára írni kezdem a holnapot.